

OBRAZLOŽENJE

Prijedloga programa zaštite zraka Grada Zagreba za razdoblje od 2022. do 2026.

Program zaštite zraka Grada Zagreba za razdoblje od 2022. do 2026. (u nastavku: Program) donosi se na temelju odredbi članka 13. stavka 1. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine 127/19; u nastavku: Zakon) kojim je propisano da predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba i velikog grada donosi program zaštite zraka koji je sastavni dio programa zaštite okoliša za područje županije, odnosno Grada Zagreba i velikog grada. Program se donosi za razdoblje od četiri godine.

Sadržaj Programa propisan je člankom 13. stavkom 2. Zakona, a obveza objave u Službenom glasilu Grada Zagreba stavkom 3. istoga članka.

Nositelj izrade Programa je upravno tijelo nadležno za zaštitu okoliša Grada Zagreba. Program je izrađen na osnovu istoimenog elaborata što ga je izradio ovlaštenik EKONERG - Institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o. iz Zagreba.

Svrha Programa je za četverogodišnje razdoblje (2022.-2026.) utvrditi ciljeve i prioritete, odrediti mjere i aktivnosti po sektorima s povećanim utjecajem na zrak koje će pridonijeti poboljšanju kvalitete zraka na administrativnom području Grada Zagreba, prvenstva provođenja mjera, rokove izvršavanja, obveznike odnosno nositelje provedbe mjera te dati procjenu visine i dinamike trošenja sredstava potrebnih za provedbu Programa.

Mjere Programa su komplementarne i usuglašene s mjerama zaštite zraka iz Akcijskog plana za poboljšanje kvalitete zraka na području Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 5/15), kojeg je Gradska skupština Grada Zagreba donijela u ožujku 2015., kao i s postojećim mjerama zaštite zraka od kojih se većina, s obzirom na rezultate njihova višegodišnjeg praćenja i učinkovitost, nastavlja provoditi u kontinuitetu, što je bitno za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka na području Grada Zagreba u narednom razdoblju.

Sukladno članku 15. Zakona i članku 14. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine 64/08), Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša je proveo savjetovanje s javnošću na mrežnim stranicama Grada Zagreba. Savjetovanje je trajalo od 12. travnja do 11. svibnja 2021. tijekom kojeg je javnosti bilo omogućeno da svoja mišljenja, prijedloge i primjedbe na Nacrt prijedloga Programa upiše u knjige primjedbi izložene uz predmetni dokument u PU Trešnjevka, Park Stara Trešnjevka 2 i u predvorju zgrade Gradske uprave na Trgu S. Radića 1 ili u pisanom obliku putem Obrasca za sudjelovanje u savjetovanju dostave na adresu Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, Sektora za zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom, Zagreb, Park Stara Trešnjevka 2 ili elektroničkom poštom na adresu: eko@zagreb.hr. Istovremeno, od obveznika provedbe mjera zatraženo je očitovanje o mjerama i njihovim obvezama predloženim Nacrtom prijedloga Programa. Na osnovu prihvaćenih mišljenja, primjedaba i prijedloga javnosti i stručne javnosti izrađen je konačni prijedlog Programa.

Grad Zagreb je izradio Program koji će do donošenja programa zaštite okoliša Grada Zagreba biti samostalni dokument, a po stjecanju uvjeta za donošenje programa zaštite okoliša iz članka 53. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18), ovaj Program će se integrirati u cjeloviti i krovni dokument Program zaštite okoliša Grada Zagreba, sukladno obvezi iz članka 13. stavka 1. Zakona o zaštiti zraka. To je u skladu s mišljenjem dobivenim 2020., od tada nadležnog Ministarstva zaštite okoliša i energetike, u kojem se ono očitovalo da činjenica što nisu doneseni nacionalni planovi zaštite zraka i zaštite okoliša RH ne bi trebala utjecati na plansko djelovanje županija u smislu pokretanja postupaka izrade i donošenja novih programa zaštite zraka te da se isti mogu donositi kao samostalni dokumenti. Za provedbu Programa osigurana su sredstva u Proračunu Grada Zagreba za 2022. i projekcijama za 2023. i 2024. godinu.

U Poglavlju 1: UVODNI DIO navode se osnovne informacije o Programu zaštite zraka Grada Zagreba (obveza izrade i donošenja, svrha, sadržaj, pristup izrade), opće informacije o području Grada Zagreba (teritorijalno-administrativni ustroj, socio-gospodarski kontekst, topografski i klimatski podaci), predstavljene su vrste i obuhvat mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka u Gradu Zagrebu (mjerne postaje državne mreže za trajno praćenje zraka, mjerne postaje gradske mreže za trajno praćenje zraka, mjerne postaje posebne namjene, vrste postojećih mjerenja).

U Poglavlju 2: *OCJENA KVALITETE ZRAKA* obrađeni su izvori onečišćenja zraka na području Grada Zagreba, iskazana kvaliteta zraka spram onečišćujućih tvari, dana je procjena veličine onečišćenog područja i broja stanovnika Grada Zagreba izloženih onečišćenju zraka

U Poglavlju 3: *NAČELA I MJERILA ZA ODREĐIVANJE CILJEVA I PRIORITETA ZAŠTITE ZRAKA* određena su načela i mjerila za određivanje ciljeva i prioriteta zaštite zraka.

U Poglavlju 4: *CILJEVI I PRIORITETI ZAŠTITE ZRAKA* sukladno ocjeni kvalitete zraka i specifičnostima Grada Zagreba određeni su ciljevi i prioriteti zaštite zraka ovoga Programa: održati prvu kategoriju kvalitete zraka na području gdje je ona utvrđena, poboljšati kvalitetu zraka na području gdje je utvrđena druga kvaliteta zraka, smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje utječu na kvalitetu zraka i kvalitetu življenja, redovito informirati, obavješćivati i razmjenjivati informacije o kvaliteti zraka, jačati međusektorsku suradnju na području zaštite zraka.

U Poglavlju 5: *MJERE I AKTIVNOSTI ZAŠTITE ZRAKA* definirane su mjere zaštite i poboljšanja kvalitete zraka grupirane u: prioritetne mjere i aktivnosti u području zaštite zraka, preventivne mjere za očuvanje kvalitete zraka, mjere za smanjivanje emisija onečišćujućih tvari po djelatnostima, mjere za smanjivanje ukupnih emisija iz prometa i mjere za poticanje porasta energetske učinkovitosti i uporabu obnovljivih izvora energije.

U Poglavlju 6: *NAČIN PROVEDBE, REDOSLIJED OSTVARIVANJA I ROKOVI IZVRŠAVANJA MJERA* dan je način provedbe mjera zaštite zraka, redoslijed provedbe ovisno o prioritetima, kao i rokovi za provedbu mjera.

U Poglavlju 7: *OBVEZNICI PROVEDBE MJERA* određeni su obveznici provedbe mjera i aktivnosti zaštite zraka, odnosno nositelji mjera.

U Poglavlju 8: *PROCJENA SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA I REDOSLIJED KORIŠTENJA SREDSTAVA* dana je procjena visine i dinamike trošenja financijskih sredstava potrebnih za realizaciju utvrđenih mjera, s obzirom na izvor financiranja.

U Poglavlju 9: *ANALIZA TROŠKOVA I TIME STVORENE KORISTI POBOLJŠANJA KVALITETE ZRAKA* analizira važnost provedbe mjera i aktivnosti zaštite zraka ovoga Programa što za rezultat ima smanjenje onečišćenja zraka, čime se ostvaruje korist jer se smanjuje negativan utjecaj na zdravlje ljudi i ekosustav.

U Poglavlju 10: *NAČIN OBJAVE* dan je način objave Programa

U Prilogu 1: *POPIS KRATICA I SKRAĆENICA* definirani su izvorni nazivi korištenih kratica.